

HLAVNÝ BANSKÝ ÚRAD
Kammerhofská 25, 969 50 Banská Štiavnica

SPRÁVA

**o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri
práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných
poškodení zdravia z práce v SR za oblasť hlavného dozoru
štátnej banskej správy SR
za rok 2008**

Banská Štiavnica, Marec 2009

Predslov

Podľa bodu B. 3 Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 475 z 11. júna 2003 ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny každoročne predkladá na rokovanie vlády „*Informatívnu správu o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce*“ za predchádzajúci rok. V súlade s bodom B. 4 a B. 5 citovaného uznesenia je potrebné predložiť na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podklady aj za oblasť pôsobnosti Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov Slovenskej republiky. Podľa usmernenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 1827/2009 – I/10 z 23.1.2009 sa podklady pre informáciu pripravujú podľa obsahovej štruktúry správy za rok 2007. Podľa vyššie uvedených dokumentov Hlavný banský úrad vypracoval nasledujúcu informatívnu správu.

1. Úvod

Ústava Slovenskej republiky zaručuje zamestnancom právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Súbor všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä Zákoník práce, zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v oblasti pôsobnosti orgánov štátnej banskej správy zákon SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov, vytvárajú a podrobne upravujú zákonné podmienky vykonávania práce zaručujúce zamestnancom v potrebnej miere najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci. Systémom zákonných opatrení sa u zamestnávateľov sleduje vytváranie a udržiavanie takých pracovných podmienok, ktoré okrem iného zaistia pri práci bezpečnosť a ochranu života a zdravia zamestnancov, ale aj bezpečnosť prevádzky.

Len dôsledné dodržiavanie predpisov a plnenie osobitných úloh v oblasti ochrany zdravia zamestnancov a bezpečnosti prevádzky zamestnávateľmi, ako aj zamestnancami, v súčinnosti s aktívnou odbornou kontrolou orgánov dozoru spojenou s dôsledným vyžadovaním plnenia povinností vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky, môže viesť k ekonomickému, ako aj sociálnemu rozvoju organizácií a splneniu zámerov prijatých v oblasti znižovania úrazovosti v Slovenskej republike. Tento zámer je jednoznačne deklarovaný v *Koncepcii bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2008 až 2012*, ktorá bola schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 114 z 20. februára 2008.

2. Orgány dozoru

Pri vykonávaní banskej činnosti, činnosti vykonávanej bankým spôsobom, ako aj pri výrobe a používaní výbušnín na trhacie a ohňostrojných práce, vykonávajú hlavný dozor orgány štátnej banskej správy, a to Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady Slovenskej republiky. Ich kompetencie sú podrobne upravené v § 39, § 39a, § 40 a v § 41 zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení zákona SNR č. 499/1991 Zb., zákona NR SR č. 154/1995 Z. z., zákona č. 58/1998 Z.z., zákona č. 533/2004 Z.z. a zákona

č. 577/2007 Z.z (ďalej len „zákon SNR č. 51/1988 Zb.“), ako aj v zákone č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z.z.“).

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, ako ústredný orgán štátnej správy riadi výkon štátnej banskej správy, zabezpečuje a koordinuje v súčinnosti s ostatnými ústrednými orgánmi Slovenskej republiky úlohy medzinárodnej spolupráce v oblasti pôsobnosti štátnej banskej správy, rozhoduje o odvolaniach vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol Hlavný banský úrad.

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady, ako orgány hlavného dozoru, vykonávajú hlavný dozor nad dodržiavaním zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákona SNR č. 51/1988 Zb. a predpisov vydaných na ich základe a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, výučbu strelmajstrov, technických vedúcich odstrelcov, odpaľovačov ohňostrojov, pyrotechnikov a predavačov pyrotechnických výrobkov, ako aj výrobu a používanie výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť technických zariadení, požiarnu ochranu v podzemí a pracovné podmienky, v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom a pri výrobe, používaní a tranzite výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce. Sú tiež orgánmi dohľadu podľa zákona č. 264/1999 Z.z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj orgánmi, ktoré v súčinnosti s Inšpekciou životného prostredia Slovenskej republiky vykonávajú štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v úplnom znení (ďalej len „zákon č. 261/2002 Z.z.“). Taktiež sú kontrolnými orgánmi podľa § 37a zákona č. 163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov, ako aj orgánmi štátnej správy na úseku nakladania s ťažobným odpadom podľa § 17 písm. f) zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Miestna príslušnosť obvodných banských úradov je vymedzená v § 1 vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 333/1996 Z.z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti jednotlivých obvodných banských úradov.

3. Ciele, úlohy a priority dozorného orgánu v danom roku

Jednou z hlavných úloh orgánov štátnej banskej správy v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky je presadzovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pracovných podmienok v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti, činnosti vykonávanej bankým spôsobom, ako aj pri výrobe a používaní výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce podľa kompetencií vymedzených zákonom SNR č. 51/1988 Zb. Hlavným cieľom pôsobenia orgánov štátnej banskej správy v tejto oblasti je v súlade so zákonnými kompetenciami vyžadovaním dodržiavania platných právnych predpisov zamestnancami, ako aj zamestnávateľmi, presadiť vytváranie a udržiavanie zákonných podmienok vykonávania práce, ktoré zamestnancom v potrebnej miere zaručia najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci.

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady majú každoročne okrem plnenia štandardných úloh v pláne hlavných úloh v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky stanovené aj osobitné úlohy. Tieto úlohy každoročne stanovuje Hlavný banský úrad na základe návrhov jednotlivých obvodných banských úradov podľa aktuálnych poznatkov z výkonu hlavného dozoru. Plneniu hlavných úloh je s ohľadom na ich aktuálnosť venovaná osobitná pozornosť. V roku 2008 medzi najvýznamnejšie úlohy patrili:

- a) účelové prehliadky v súčinnosti so Slovenskou obchodnou inšpekciou zamerané na nadobúdanie, uskladňovanie a predaj pyrotechnických výrobkov,
- b) špecializované prehliadky zamerané na aplikáciu ustanovení zákona č. 124/2006 Z. z. v nadväznosti na NV SR č. 392/2006 Z. z. vydaného podľa tohto zákona,
- c) prehliadky vo vybraných organizáciách, ktoré vykonávajú banskú činnosť v podzemí zameranú na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky pri zabezpečení a likvidácii vyrúbaných priestorov,
- d) kontrolu dodržiavania podmienok rozhodnutí úradov o povolení likvidácie sond v dobývacích priestoroch určených na dobývanie ropy a zemného plynu,
- e) kontrolu poúrazových opatrení v úradnom obvode nariadených vedúcim vyšetrenia pri vyšetrení závažných pracovných úrazov v roku 2006 a 2007,
- f) kontrolu havarijných plánov, ako aj
- g) kontrolu vykonávania činností odborne spôsobilými pracovníkmi, najmä pokiaľ ide o činnosti na vyhradených technických zariadeniach.

Predmetom osobitných špecializovaných kontrol bol výkon trhacích prác, stav prevádzkovaných technických zariadení a aktuálnosť a vyhotovenie prevádzkovej dokumentácie. V súlade so zákonom č. 261/2002 Z.z. obvodné banské úrady sa aktívne zúčastňovali pri vykonávaní koordinovaných kontrol na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v dozorovaných organizáciách. Koordinované kontroly boli vykonávané podľa plánu koordinovaných kontrol podnikov na rok 2008, ktorý po prerokovaní s príslušnými orgánmi schválila Slovenská inšpekcia životného prostredia.

4. Subjekty kontrolované dozorným orgánom

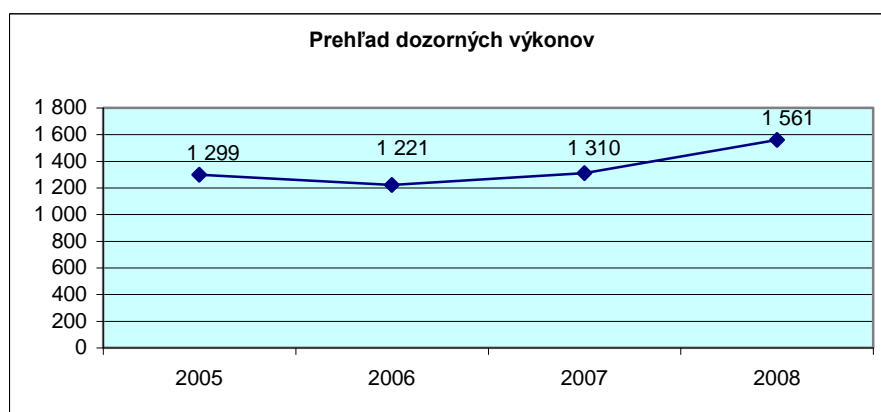
Tak, ako v minulosti, aj v roku 2008 bola pri kontrolnej činnosti najväčšia pozornosť venovaná organizáciám zamestnávajúcim do 49 zamestnancov. Takýchto organizácií (subjektov) bolo kontrolovaných 343 (v roku 2007 – 301) čo je takmer 63 % (v roku 2007 – 55 %) z celkového počtu kontrolovaných subjektov.

Pri výkone hlavného dozoru Hlavným banským úradom a obvodnými banskými úradmi bolo v roku 2008 kontrolovaných celkom 547 subjektov, čo je takmer rovnako ako v roku 2007 (549 subjektov). Udržanie počtu kontrolovaných subjektov bol čiastočne dôsledkom zvyšovania dopytu po stavebných materiáloch, najmä drveného kameniva a čiastočne dôsledkom zvyšovania počtu výkonov pri iných činnostiach vyplývajúcich z rozširovania kompetencií orgánov štátnej banskej správy. Počty kontrolovaných subjektov v členení podľa právnej formy a počtu zamestnancov sú uvedené v tabuľke č. 1 prílohy tejto správy, z ktorej jednoznačne vyplýva, že dominantnou právnou formou sú akciové spoločnosti a spoločnosti s ručeným obmedzením.

5. Zistený stav v subjektoch kontrolovaných dozorným orgánom

V roku 2008 bolo v kontrolovaných subjektoch vykonaných v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) celkom 1 561 výkonov, čo je o 251 viac ako v roku 2007, čo predstavuje nárast takmer o 20 %. Vývoj počtu dozorných výkonov uvádza graf na nasledujúcej strane.

Pri výkone hlavného dozoru bolo pri previerkach stavu BOZP zistených 423 nedostatkov. Oproti roku 2007 sa počet zistených nedostatkov znížil o 136, čo je pokles takmer o 25 %. Prehľad dozorných výkonov, porušení predpisov podľa objektov a podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (OKEČ) sú špecifikované v tabuľkách č. 2, 3 a 4 prílohy tejto správy. Vykázaný nižší počet zistených nedostatkov súvisí s rastúcou zodpovednosťou v oblasti zaistenia bezpečnosti práce a prevádzky v dozorovaných organizáciách, ako aj stabilizáciou podnikateľských subjektov vykonávajúcich činnosti v dozorovanej oblasti. V kontexte zvýšeného počtu výkonov predstavuje táto situácia jednoznačný trend zlepšovania situácie v oblasti BOZP a je dôkazom úspešnosti zvyšovania intenzity inšpekčnej činnosti.

6. Najzávažnejšie zistenia dozorného orgánu v kontrolovaných subjektoch

Tak, ako v roku 2007, aj v roku 2008 k najzávažnejším zisteným nedostatkom patria nedostatky zistené v oblasti dodržiavania predpisov upravujúcich bezpečnosť práce a prevádzky pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom pri dobývaní ložísk úžitkových nerastov, nedostatky v prevádzkovej dokumentácii ako aj v dokumentácii pri prevádzkovaní vyhradených technických zariadení, zabezpečovaní objektov alebo pracovísk podľa predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a prevádzky ako aj nedostatky pri používaní výbušnín na trhacie práce (aj používanie výbušnín, ktoré neboli pre trhacie práce povolené).

Najzávažnejšie zistenia nedostatkov boli v oblasti používania pracovných prostriedkov, kde bolo zistené, že organizácie nevenujú dostatočnú pozornosť kontrolám pracovných prostriedkov, osobitným nebezpečenstvám pri používaní pracovných prostriedkov, ako aj oboznamovaniu a informovaniu zamestnancov o spôsobe používania pracovných prostriedkov. V oblasti elektro najčastejšie zisteným nedostatkom bolo nevykonávanie revízií elektrických spotrebičov a elektrického ručného náradia, opatrenia vo veci prvej

pomoci pri zásahu elektrickým prúdom, chýbajúce oprávnenia na činnosť na vyhradených elektrických zariadeniach a chýbajúce OOPP.

V jednom prípade bolo dokonca zistené, že organizácia vykonávala bankú činnosť bez príslušného povolenia.

Väčšina zistených nedostatkov v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky vyplýva z nedostatočnej praxe, ako aj odborného vzdelania zamestnancov, ktoré v jednom prípade viedli dokonca k smrteľnému úrazu.

7. Nápravné opatrenia dozorného orgánu

Za účelom zabezpečenie nápravy - odstránenia zistených nedostatkov - banký inšpektori v súlade so zákonnými kompetenciami už počas inšpekčných prehliadok, prípadne vyšetrovania mimoriadnych udalostí vykonávajú príslušné zákonné opatrenia priamo na mieste v kontrolovaných subjektoch tým, že vydaním záväzného príkazu nariaďujú technické a organizačné opatrenia. V nevyhnutných prípadoch, pri ktorých došlo k zrejmému a bezprostrednému ohrozeniu verejného záujmu, najmä bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti prevádzky a technických zariadení a ktoré nebolo možné ihneď na mieste odstrániť, bolo bankými inšpektormi priamo na mieste nariadené zastavenie prevádzky, alebo jej časti, prípadne konkrétnych technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia nedostatkov. V osobitných prípadoch orgány dozoru – obvodné banké úrady na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky nariaďovali vykonanie nevyhnutných opatrení na odstraňovanie zistených nedostatkov vydaním rozhodnutia úradu.

Prehľad rozhodnutí podľa druhu vo veci zákazu prevádzky strojných zariadení vydaných orgánmi štátnej bankkej správy je uvedený v tabuľke č. 6 prílohy tejto správy. Z prehľadu vyplýva, že počet rozhodnutí v roku 2008 na tomto úseku sa oproti roku 2007 veľmi nezmenil, avšak až 3-násobne stúpol počet zákazu používania technológií a činností, ako aj prác bez oprávnenia.

8. Sankčné opatrenia dozorného orgánu

Súčasťou nápravných opatrení boli aj sankčné opatrenia orgánov hlavného dozoru. V súvislosti s porušovaním predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri vykonávaní činností podliehajúcich hlavnému dozoru orgánov štátnej bankkej správy boli ukladané sankcie.

Jednotlivcom bolo uložených len 42 blokových pokút (oproti 102 blokovým pokutám v roku 2007) a len 6 pokút v správnom konaní (oproti 16 pokutám v roku 2007) v celkovej výške 49 300 Sk (oproti 237 000 Sk v roku 2007).

Organizáciám bolo uložených v správnom konaní len 21 pokút v celkovej výške 1 528 000 Sk (oproti 36 pokutám vo výške 4 047 000 Sk v roku 2007). Aj túto skutočnosť je možné považovať za potvrdenie záverov uvedených v kapitole 5. vo veci zlepšovania stavu v oblasti BOZP.

Prehľad o uložených pokutách s porovnaním s rokom 2007 je v tabuľke č. 5 prílohy tejto správy.

Organizáciám bolo v priebehu roku 2008 odobraté celkom 17 oprávnení pre vykonávanie činnosti. Okrem toho v roku 2008 rozhodnutím orgánu hlavného dozoru bola v 6-tich

prípadoch zakázaná prevádzka strojov a zariadení, v 2 prípadoch bolo zakázané používanie výrobných a prevádzkových priestorov, v 5-tich prípadoch bolo zakázané používanie technológie, činnosti a v 3 prípadoch bolo zakázané vykonávanie činnosti bez oprávnenia.

9. Stav a vývoj pracovných úrazov a chorôb z povolania

Vykonávanie činností v bezprostrednom styku s horninovým masívom v podzemí, ale aj na povrchu je spojené s neustálym rizikom ohrozenia a poškodenia zdravia v dôsledku úrazov a chorôb z povolania. Takáto práca je totiž sústavne vykonávaná v prostredí neustáleho rizika poškodenia zdravia zamestnancov v dôsledku neustáleho pôsobenia nepriaznivých vonkajších vplyvov ako je prašnosť, hluk, vibrácie, vlhkosť, teplo, chlad a iné. V dôsledku pôsobenia vonkajších nepriaznivých vplyvov, ktoré nie je možné v súčasnej dobe spoľahlivo vylúčiť, pretrváva zvýšené ohrozenie zdravia i života zamestnancov a tým aj k vyššiemu výskytu pracovných úrazov a chorôb z povolania. Na stav úrazovosti má nepriaznivý vplyv aj súčasný vývoj v spoločnosti, kedy sa povolania spojené s ťažobnou činnosťou stali neatraktívne. Stredné ako aj vysoké školy prestali vychovávať bankých odborníkov, čo sa priamo prejavuje na znižovaní odbornej spôsobilosti zamestnancov a tým aj na zvyšovaní rizika ich ohrozenia v dôsledku pôsobenia vplyvov prostredia.

Vývoj pracovnej úrazovosti v roku 2008 možno v porovnaní s rokom 2007 považovať za mierne zlepšený. Je odrazom stavu kvality zamestnancov ako aj rizika práce v podzemných prevádzkach uholných ako aj neuholných baní, kde došlo v sledovanom období k prevažnému počtu registrovaných pracovných úrazov, ale aj zvýšenej inšpekčnej činnosti.

V roku 2008 došlo celkovo len ku 2 smrteľným úrazom (oproti 5-tim v roku 2007) avšak stúpol počet prípadov ťažkej ujmy na zdraví, a to z 12-tich prípadov v roku 2007 na 23 v roku 2008. Celkový počet všetkých evidovaných úrazov však klesol z 504 v roku 2007 na 415 v roku 2008. Celkom pri zohľadnení mierneho nárastu počtu zamestnancov v porovnaní s rokom 2007 možno stav úrazovosti považovať za mierne zlepšený. Odrážajú to aj údaje o úrazovosti, ktorá vyjadruje počet úrazov na 100 zamestnancov, keď oproti roku 2007 klesla úrazovosť tohto ukazovateľa z 4,85 na 3,75 v roku 2008. Významnejší je však celkový trend vývoja tohto ukazovateľa, ktorý trvalo klesá z hodnoty 6,73 v roku 2003 a je zrejмый z nasledujúceho grafu.

Tento trend je síce potešiteľný, avšak v porovnaní s celorepublikovými hodnotami, ktoré v roku 2006 predstavovali hodnotu 0,68, je to až 5,5 násobne vyššia hodnota úrazo-

vosti. Je to samozrejme ovplyvnené samotným charakterom vykonávanej činnosti, ale vždy bude snahou túto hodnotu znižovať tak, ako to ukladá aj spomínaná Koncepcia BOZP v SR na roky 2008 až 2012. Ak vezmeme v úvahu východiskový rok 2006, potom ukazovateľ úrazovosti klesol z 5,02 na 3,75, čo už teraz predstavuje pokles o zamýšľaných 25 % do roku 2012, no k celorepublikovému priemeru je to ešte veľmi dlhá cesta.

Vývoj úrazovosti je zrejмый z priložených tabuliek č. 7, 8, 9, 10, 12 a 13. Aj počet nových chorôb z povolania v porovnaní s rokom 2007 významne klesol, a to z 234 na 56. Tento stav je možné pripísať významnej modernizácii mnohých úpravárenských prevádzok, ktoré hlavne v posledných rokoch prešli rozsiahlou rekonštrukciou. Vývoj pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania je uvedený v tabuľke č. 11 prílohy tejto správy. Tabuľka je neúplná z dôvodu, že údaje o skutočnej dobe pracovnej neschopnosti v dôsledku pracovných úrazov dozorované organizácie orgánom hlavného dozoru nenahlasujú. Tieto údaje podľa platnej legislatívy organizácie nahlasujú príslušnému inšpektorátu práce a orgánu verejného zdravotníctva.

10. Spolupráca dozorného orgánu

Spolupráca v oblasti BOZP sa realizovala s Odborovým zväzom pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu SR, Slovenskou banskou komorou, Slovenskou baníckou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou pre vŕtacie a trhacie práce, Slovenským ústavom technickej normalizácie, niektorými SKTC, v oblasti výbušnín a vyšetovania závažných pracovných úrazov s krajskými a okresnými riaditeľstvami Policajného zboru SR, v oblasti predaja pyrotechnických výrobkov so Slovenskou obchodnou inšpekciou, pri vyšetrovaní havárií a závažných pracovných úrazov s Kriministickým a expertíznym ústavom, v rámci konzultácií a prípravy vysokoškolsky vzdelaných odborníkov v oblasti baníctva s Technickou univerzitou – fakultou BERG v Košiciach a inými zložkami verejnej správy.

V súlade so zákonom č. 261/2002 Z.z. boli vykonávané koordinované kontroly na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v podnikoch, na ktoré sa vzťahuje tento zákon v súčinnosti so Slovenskou inšpekciou životného prostredia Slovenskej republiky.

11. Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2008 v SR

Z poznatkov získaných inšpekčnou činnosťou v roku 2008 vyplýva skutočnosť, že starostlivosť o BOZP nie je v popredí záujmu značného počtu preverovaných subjektov. Úroveň pracovných podmienok veľmi často odzrkadľuje ekonomické možnosti zamestnávateľov. Zamestnávatelia odôvodňujú neplnenie niektorých úloh v oblasti ochrany práce predovšetkým zlým ekonomickým stavom organizácie. Zistený stav je však aj dôsledkom nedostatočného právneho vedomia zamestnancov ako aj zamestnávateľov, ktorí dávajú väčší dôraz na odstraňovanie nedostatkov zistených orgánmi hlavného dozoru ako na vlastnú prevenciu.

Z poznatkov získaných pri inšpekcii práce a pri vykonávaní hlavného dozoru vyplýva, že starostlivosť o BOZP je zo strany zamestnávateľov často minimálna a formálna. Vytváranie vhodných pracovných podmienok pre zamestnancov a osobitne ochrana ich života a zdravia na pracovisku nie je pre viacerých zamestnávateľov prioritou, ani potrebou. V niektorých prípadoch prevláda nezáujem zamestnávateľov o zabezpečovanie uspokojivých pracovných podmienok a uprednostňovanie hospodárskych a obchodných záuj-

mov. Platí to najmä v prípade malých zamestnávateľov a u samostatne podnikajúcich fyzických osôb. Vyskytujú sa nebezpečné pracovné postupy, zlá organizácia práce, nebezpečné zariadenia a rizikové práce, pri ktorých sa častejšie vyskytujú prípady porušenia zdravia. Je len na pracovnej zdatnosti a šikovnosti zamestnancov ako bezpečne vykonajú svoju prácu.

Výsledkom takého prístupu je chýbajúci systémový prístup k problematike BOZP, nízka pozornosť sa venuje posudzovaniu rizík, spolupráca vedúcich zamestnancov a zamestnancov je často neuspokojivá a formálna, kvalita oboznamovania zamestnancov s problematikou BOZP je nedostatočná. Aktivity zamestnancov i zástupcov zamestnancov pre BOZP pri vyžadovaní a presadzovaní uspokojivých pracovných podmienok vrátane podmienok na zaistenie BOZP je limitovaná aj ich obavami o zamestnanie (chýba právna ochrana). Priamym dôsledkom z hľadiska BOZP sú nedostatočne zabezpečené a vybavené prevádzkové objekty, pracovné priestory a pracovné prostredie, nevyhovujúce stroje a technické zariadenia.

Pritom mnohé opatrenia na úseku BOZP, hlavne organizačné, sa dajú realizovať bez akýchkoľvek, resp. minimálnych finančných nákladov.

Je potrebné poukázať, že hospodárska kríza čiastočne zasiahla aj organizácie vykonávajúce BČ a ČVBS. Znižuje sa ťažba pre nedostatočný odbyt produkcie, tým je tvorba zisku nižšia a použité prostriedky na BOZP sú tiež nižšie.

Ďalším problémom sú kvalifikovaní zamestnanci. Pri dnešnom rozvoji prác najmä v podzemí (výstavba tunelov, rast ťažby podzemným spôsobom, odliv hotových zamestnancov do zahraničia a pod.) takýto zamestnanci chýbajú. Stredné a vysoké školstvo nemá podporu od takýchto zamestnávateľov a neprodukuje kvalifikovaných perspektívnych zamestnancov. Na pozície sú prijímaní zamestnanci bez akýchkoľvek odborných znalostí a najmä bez skúsenosti v náročnom banskom prostredí a potom nastávajú krízové situácie.

Napriek zisteným nedostatkom možno v dozorovaných organizáciách s prevažujúcou zahraničnou kapitálovou účasťou pozitívne hodnotiť vážnosť, s akou popri riešení hospodárskych problémov pristupujú rovnocenne i k primeranému riešeniu problematiky bezpečnosti práce a prevádzky na všetkých úrovniach riadenia. Dôležitú úlohu tu zohráva aj neustále zvyšovanie technickej úrovne používaných technických zariadení.

12. Opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

Pre zlepšenie stavu ochrany práce v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je v nasledujúcom období potrebné naďalej realizovať uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 114 z 20. februára 2008, ktorým sa schvaľuje „Konceptia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v SR na roky 2008 – 2012“ a ktoré bolo rozpracované na podmienky výkonu hlavného dozoru.

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady – orgány štátnej banskej správy vykonávajúce hlavný dozor podľa § 39 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona SNR č. 51/1988 Zb. musia pre zlepšenie stavu v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky v oblasti svojej pôsobnosti a s tým súvisiaceho 25% zníženia úrazovosti do roku 2012 zamerať výkon dozornej činnosti najmä na:

-
- a) dosiahnutie znalosti bezpečnostných predpisov u zodpovedných vedúcich zamestnancov v rozsahu potrebnom pre odborné a bezpečné riadenie vykonávanej činnosti;
 - b) vyžadovanie dokonalej znalosti všetkých predpisov, technologických a pracovných postupov, ktoré sa vzťahujú na vykonávané činnosti;
 - c) zabezpečenie včasnej informovanosti pri zmene predpisov, technologických postupov a pracovných podmienok;
 - d) zabezpečenie znalosti rizík a pravidiel správania sa pri hroziacom riziku;
 - e) vyžadovanie zvýšenej kontroly orgánmi odborného dozoru a odborné a personálne posilnenie týchto orgánov v dozorovaných organizáciách;
 - f) vyžadovanie znalosti predpisov na zaistenie BOZP u zodpovedných vedúcich zamestnancov v rozsahu potrebnom na odborné riadenie bezpečného výkonu práce;
 - g) venovanie zvýšenej pozornosti malým a stredne veľkým podnikom vo všetkých oblastiach BOZP;
 - h) sledovanie a vyhodnocovanie vývoja úrazovosti a chorôb z povolania na každej úrovni a kontrolnú a poradenskú činnosť zamerať na oblasti a subjekty s nepriaznivým vývojom, navrhnúť potrebné opatrenia vrátane prípadných zmien v predpisoch;
 - i) sústavné sledovanie pracovného prostredia a jeho zložiek, ktoré môžu ohroziť zamestnancov a včas prijímať potrebné opatrenia vrátane legislatívnych;
 - j) podporu výučby o BOZP na stredných a vysokých školách;
 - k) zvýšenú pozornosť bezpečnostným predpisom pri vykonávaní vstupných školení novoprijatých zamestnancov u rizikových skupín najmä u mladých zamestnancov ako aj tým, ktorí predtým nepracovali pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom;
 - l) zabezpečenie pravidelnosti a odbornej úrovne opakovaných školení pri zohľadnení konkrétnych podmienok jednotlivých pracovísk;
 - m) zvyšovanie právneho a spoločenského vedomia zamestnancov a zamestnávateľov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;
 - n) dozor pri činnostiach v subjektoch, kde bolo pri doterajšej kontrolnej činnosti zistených najviac nedostatkov závažného charakteru;
 - o) propagovanie vo verejnosti najnovších informácií z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a uvádzanie nových predpisov do praxe s dôrazom na prevenciu vzniku pracovných úrazov a chorôb z povolania, zlepšovanie pracovných podmienok a na zvyšovanie kultúry práce;
 - p) postupné dosiahnutie intervalu kontrol vykonávaných orgánmi hlavného dozoru u stálych pracovísk v roku 2012 minimálne jedenkrát za rok a u ostatných pracovísk námatkove v organizácii jedenkrát za šesť mesiacov;
 - q) dôslednejšie využívanie sankčných opatrení pri opakovanom, prípadne častom porušovaní technologickej disciplíny a predpisov upravujúcich BOZP.

Zásadným spôsobom do plnenia týchto úloh však zasahujú finančné, materiálne a personálne možnosti Hlavného bankského úradu a obvodných bankských úradov, ktorými nie je možné dôsledne plniť všetky uložené úlohy. Napriek tomu, že v uvádzanom uznesení vlády ohľadom Konceptie BOZP je na ústredných orgánoch, resp. priamo na ministroch jednotlivých rezortoch zodpovednosť za zabezpečenie financovania Konceptie BOZP, Hlavný bankský úrad nedostal v roku 2008 žiadne finančné prostriedky na realizáciu tejto koncepcie.

Ak pominieme opatrenia vyplývajúce z koncepcie BOZP, za účelom zlepšenia stavu BOZP a BP, a to najmä za účelom bezodkladného odstránenia zistených nedostatkov, boli vydané obvodnými banskými inšpektormi záväzné príkazy a obvodnými banskými úradmi boli vydané rozhodnutia a vyvodzované sankcie. V rámci zvyšovania povedomia o BOZP a znalosti predpisov zorganizovali obvodné banské úrady semináre a školenia, z ktorých napríklad na celoslovenskom seminári v júni 2008 vo Vysokých Tatrách sa zúčastnilo viac, ako 200 zamestnancov dozorovaných organizácií.

13. Činnosť dozorného orgánu

13.1 Personálne údaje

Plnenie úloh hlavného dozoru štátnej banskej správy v oblasti BOZP a BP v roku 2008 zabezpečovalo 17 banských inšpektorov, z toho okrem vedúcich oddelení bezpečnosti (po jednom na 6-tich úradoch) to boli traja ústrední banskí inšpektori na Hlavnom banskom úrade a ôsmi obvodní banskí inšpektori na piatich obvodných banských úradoch. Oproti roku 2007 bol celkový priemerný počet banských inšpektorov vykonávajúcich hlavný dozor v oblasti BOZP a BP nižší o jedného inšpektora. Na prijímanie nových zamestnancov v roku 2008 mali negatívny vplyv okrem nevýhodných platových podmienok aj ďalšie podmienky dané platným zákonom o štátnej službe a na viacerých miestach spomínaná zlá situácia vo výchove a vzdelávaní banských odborníkov na stredných a vysokých školách.

Uvedený stav je tak v príkrom rozpore s prioritou č. 6 Koncepcie BOZP, ktorá hovorí o „...odbornom a početnom posilnení ľudských zdrojov na výkon inšpekcie za účelom navýšenia počtu dozorných aktivít, na zlepšenie fungovania a účinnosti dozorných orgánov a v záujme rozvoja ich preventívnych praktík...“.

Takýto stav je taktiež v rozpore s úlohou F. 2 uvedenou v Prílohe č. 1 Koncepcie BOZP, podľa ktorej je potrebné: „Zabezpečiť zodpovedajúce finančné zdroje a podmienky na efektívny výkon inšpekcie práce, štátneho zdravotného dozoru a hlavného dozoru vo všetkých oblastiach v ich pôsobnosti vrátane odborného vzdelávania a primeraného finančného ohodnotenia inšpektorov práce, osôb vykonávajúcich štátny zdravotný dozor a hlavný dozor tak, aby bolo možné ich činnosť viac zamerať na preventívnu činnosť podľa odporúčaní SLIC a štandardov Spoločenstva.“. V akej oblasti by to štát mal zabezpečiť, ak nie v oblasti, v ktorej viac ako 5,5 násobne prevyšuje ukazovateľ úrazovosti celoštátny priemer?

13.2 Výkony v štátnej banskej správe

Prehľad počtu inšpekčných prehliadok vykonaných štátnou banskou správou za rok 2008 je uvedený v tabuľke č. 2 v prílohe tejto správy. V roku 2008 bolo v porovnaní s rokom 2007 vykonaných o 251 úkonov viac, čo poukazuje na snahu čo najviac zvýšiť podiel výkonu hlavného dozoru v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky.

Za súčasného personálneho a materiálneho zabezpečenia úradov a stavu v rozširovaní kompetencií úradov vyplývajúceho zo všeobecne záväzných právnych predpisov, sa to môže považovať za úspech.

13.3 Poradenská činnosť

V rámci bezplatnej poradenskej činnosti v roku 2008 poskytli orgány štátnej banskej správy 161 poradenstiev z toho 152 z oblasti BOZP a 9 podľa osobitných predpisov. Prehľad je uvedený v tabuľke č. 2 prílohe správy. Poradenstvo bolo najčastejšie poskytované v oblasti bansko-bezpečnostných predpisov, technických zariadení a to najmä v rámci projektovej prípravy a ďalej v oblasti evidencie a registrácie pracovných úrazov.

13.4 Poskytovanie informácií

Informácie orgánmi štátnej banskej správy boli poskytované v súlade so zákonom č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o slobode informácií), pričom čiastočne súviseli s poradenskou činnosťou.

13.5 Sťažnosti a podnety

Na Hlavnom banskom úrade a na obvodných banských úradoch SR bola v roku 2008 v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky podaná jedna petícia, ktorá sa týkala bezpečnosti plynových sond. Celkom bolo prijatých a vybavených 8 sťažností a 44 podnetov.

13.6 Príprava predpisov a technická normalizácia

V oblasti legislatívy sa bankí inšpektori Hlavného bankého úradu a obvodných bankých úradov aktívne zúčastňovali na tvorbe a príprave novely zákona SNR č. 51/1988 Zb., ktoré boli v roku 2008 pripravované v súvislosti s prípravou nového zákona o výbušninách, pyrotechnických výrobkoch a munícii, ale aj v rámci prípravy novely zákona č. 124/2006 Z. z. Taktiež sa významnou mierou podieľali na príprave samotného zákona o výbušninách, pyrotechnických výrobkoch a munícii, ako aj jeho vykonávacích predpisoch. Ďalej sa zúčastnili na pripomienkovaní pripravovanej náhrady vyhlášky MPSVaR na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými, ktorú pripravilo do legislatívneho procesu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

V oblasti technickej normalizácie Hlavný banký úrad spolupracuje so Slovenským ústavom technickej normalizácie (SÚTN) pri preberaní technických noriem z európskych noriem podľa požiadaviek SÚTN. Najväčšie zastúpenie posudzovaných noriem majú normy z oblasti elektrických inštalácií a zariadení.

Hlavný banký úrad spolupracuje taktiež so Slovenskou obchodnou inšpekciou, a to tak na úseku kontroly predaja a uskladňovania pyrotechnických výrobkov, ako aj na úseku chemických látok a zástupca Hlavného bankého úradu je členom poradnej komisie vo vzťahu k uplatňovaniu nariadenia REACH na Slovensku.

Zástupca Hlavného bankého úradu je členom stálej pracovnej skupiny pre bezpečnosť práce v baniach v rámci Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci

Európskej Komisie. Stála pracovná skupina sa zaoberá otázkami týkajúcimi sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v baniach. Okrem iného vypracováva pripomienky ku Komisiou navrhutej legislatíve, ktorá môže mať významný dopad na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v baniach a inom ťažobnom priemysle. Vytvorenie stálej pracovnej skupiny si vyžiadalo výnimočné postavenie baní z pohľadu špecifických pracovných podmienok, rizík, častej zmeny pracovných podmienok, nebezpečenstva výbuchov, výskytu výbušných plynov, požiarov a pod.

Zástupca Hlavného banského úradu je taktiež členom poradného výboru ministerky práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pre otázky v oblasti BOZP, tzv. Koordináčného výboru pre BOZP, zasadania ktorého sa zúčastňuje pravidelne každý štvrtý rok.

V súvislosti s tvorbou ako aj pripomienkovaním všeobecne záväzných predpisov upravujúcich bezpečnosť práce je potrebné uviesť zlepšenú súčinnosť MPSVaR SR a HBÚ najmä pri príprave a pripomienkovaní zákona č. 124/2006 Z.z. vrátane jeho noviel a vyhlášky o technických zariadeniach, čo sa následne prejavilo v zosúladovaní predpisov na úseku BOZP. V tejto ceste je potrebné aj naďalej pokračovať, najmä pokiaľ ide o spoluprácu s NIP Košice.

14. Záver

Pre zvýšenie účinnosti a efektívnosti inšpekčnej činnosti orgánov štátnej banskej správy je potrebné pokračovať v plnení úlohy, ktoré vyplývajú z „Koncepcie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2008 až 2012“, ktoré boli rozpracované na podmienky Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov SR. Zásadnou úlohou je prehĺbovanie odbornej úrovne banských inšpektorov a zabezpečiť ich primerané ohodnotenie ako aj technické vybavenie, so zámerom vytvorenia predpokladov pre zabezpečenie 25 % zníženia úrazovosti do roku 2012.

Príloha: Tabuľky 1 - 13

V Banskej Štiavnici: 9.3.2009

JUDr. Ing. Peter Kúkelčík
predseda úradu

Počet subjektov kontrolovaných v roku 2008

Právna forma subjektu	Počet subjektov					
	Počet zamestnancov subjektu					
	0	1 -9	10-49	50-249	250 a viac	SPOLU
Fyzické osoby spolu	0	30	5	0	0	35
Verejná obchodná spoločnosť	0	1	0	0	0	1
Spoločnosť s ručením obmedzeným	0	75	137	23	15	250
komanditná spoločnosť	0	0	0	0	0	0
Nadácia	0	0	0	0	0	0
Nezisková organizácia	0	0	0	0	0	0
Akciová spoločnosť	0	5	46	44	106	201
Družstvo	0	12	7	7	0	26
Spoločnosť vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	0	2	3	1	1	7
Štátny podnik	0	1	2	1	4	8
Národná banka Slovenska	0	0	0	0	0	0
Rozpočtová organizácia	0	0	2	1	0	3
Príspevková organizácia	0	1	1	0	1	3
Verejnoprávna inštitúcia	0	0	0	0	0	0
Zahraničná osoba	0	0	0	0	0	0
Sociálna a zdravotné poisťovne	0	0	0	0	0	0
Združenie (zväz, spolok, ...)	0	0	0	0	0	0
Cirkevná organizácia	0	0	0	0	0	0
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)	0	9	2	0	0	11
Krajský a okresný úrad	0	0	0	0	0	0
Samosprávny kraj, úrad samospr. kraja	0	0	0	0	0	0
Iné	0	0	2	0	0	2
SPOLU	0	136	207	77	127	547

Prehľad dozorných výkonov

Kód	B O Z P	Počet výkonov				% porovnanie 2008/2007
		2005	2006	2007	2008	
22/A	Previerky stavu BOZP	580	539	413	408	99
22/B	Mimoriadne previerky	25	72	21	27	129
22/F	Následné previerky - kontrola uložených opatrení	48	55	48	51	106
22/C	Účasť na kolaudačnom konaní	42	13	33	23	70
22/D	Vybavovanie sťažností	15	6	9	8	89
22/E	Vybavovanie podnetov	10	42	48	27	56
41/J-47/J	Vyšetrovanie udalostí	22	107	200	124	62
22/I	Overovanie odbornej spôsobilosti	338	176	287	432	151
22/H	Vyjadrenia k pravidlám BOZP, udeľovanie výnimiek	54	45	85	205	241
22/G	Poradenská činnosť	101	80	123	152	124
Počet výkonov		1 235	1 135	1 267	1 457	115
Kód	Dohľad podľa osobitných predpisov	Počet výkonov				% porovnanie 2008/2007
		2005	2006	2007	2008	
23/A	Previerky podľa plánu práce	36	60	15	45	300
23/B	Mimoriadne previerky	3	6	7	10	143
23/F	Následné previerky - kontrola uložených opatrení	6	2	2	9	450
23/C	Účasť na kolaudačnom konaní	4	2	3	14	467
23/J	Vybavovanie udalostí	2	6	0	0	
23/E	Vybavovanie podnetov	7	5	5	17	340
23/G	Poradenská činnosť	6	5	11	9	82
Počet výkonov		64	86	43	104	242
Kód	Pracovnoprávne vzťahy	Počet výkonov				% porovnanie 2008/2007
		2005	2006	2007	2008	
24/A	Previerky podľa plánu práce					
24/B	Mimoriadne previerky					
24/D	Vybavovanie sťažností					
24/E	Vybavovanie podnetov					
24/F	Následné previerky - kontrola uložených opatrení					
24/G	Poradenská činnosť					
24/H	Povoľovanie ľahkých prác mladistvých					
41/J-47/J	Vyšetrovanie udalostí					
Počet výkonov		0	0	0	0	
Celkový počet výkonov		1 299	1 221	1 310	1 561	119

Tabuľka č. 3

Prehľad porušení predpisov (nedostatkov) podľa objektov

Kód	Skupina objektov dozoru	Počet porušení				% porovnanie 2008/2007
		2005	2006	2007	2008	
0100	Ustanovené pracovné podmienky	193	16	34	47	138
0200	OOPP	28	16	16	18	113
0300	Riadenie BOZP	1	9	41	93	227
0400	Organizácia práce	48	210	46	37	80
0500	Pracovné prostredie	54	10	13	8	62
0600	Prevádzkové budovy a objekty	16	7	23	23	100
0700	VTZ	85	80	38	31	82
0800	Ostatné stroje a zariadenia	84	54	66	76	115
0900	Špeciálne stroje a zariadenia		7	20	2	10
1000	Činnosti	130	252	262	88	34
1100	Kolektívne zmluvy					
1200	Pracovnoprávne a mzdové predpisy					
S p o l u		639	661	559	423	76

Prehľad porušení predpisov na zaistenie BOZP (nedostatkov) podľa OKEČ zistených v roku 2008

Kód	Názov odvetvia (OKEČ)	Počet porušení				% porovnanie 2008/2007
		2005	2006	2007	2008	
A	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesné hospodárstvo				0	
B	Rybolov, chov rýb				0	
C	Ťažba nerastných surovín	639	661	536	419	78
D	Priemyselná výroba			22	20	91
E	Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody				0	
F	Stavebníctvo				0	
G	Veľkoobchod a maloobchod, oprava mot. vozidiel			1	5	500
H	Hotely a reštaurácie				0	
I	Doprava, skladovanie a spoje				0	
J	Peňažníctvo a poisťovníctvo				0	
K	Nehnuteľnosti, prenájímanie a obchod, služby, výskum				0	
L	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie				0	
M	Školstvo				0	
N	Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť				0	
O	Ostatné verejné, sociálne a osobné služby				0	
P	Súkromné domácnosti s domácim personálom				0	
Q	Exteritoriálne organizácie a združenia				0	
S p o l u		639	661	559	444	79

Právoplatne uložené pokuty

Druh činnosti, pri ktorej bola pokuta uložená	Počet pokút					Suma pokút v Sk				
	2005	2006	2007	2008	porovnanie 2008/2007	2005	2006	2007	2008	porovnanie 2008/2007
A. Právoplatne uložené pokuty organizáciám										
Previerky stavu BOZP	7	23	9	16	178	130 000	783 000	2 389 000	1 128 000	47
Mimoriadne previerky	1	1	22	0	0	250 000	150 000	88 000	0	0
Vybavovanie sťažností				0					0	
Vybavovanie podnetov		1		1			10 000		200 000	
Následné previerky - kontrola uložených opatrení				0					0	
Overovanie odbornej spôsobilosti				0					0	
Vyšetrovanie udalostí		2	5	4	80	100 000	140 000	1 570 000	200 000	13
Spolu - pokuty uložené organizáciám	8	27	36	21	58	480 000	1 083 000	4 047 000	1 528 000	38
B. Právoplatne uložené pokuty fyzickým osobám (jednotlivcom)										
Previerky stavu BOZP	53	45	7	3	43	25 500	28 200	116 000	9 000	8
Mimoriadne previerky		5	4	1	25		3 100	5 000	5 000	100
Vybavovanie sťažností		2		0			1 000		0	
Vybavovanie podnetov	1	22	5	1	20	100	14 500	50 000	3 500	7
Následné previerky - kontrola uložených opatrení		12		0			8 000		0	
Vyšetrovanie udalostí	8	9		1		12 000	26 500		2 000	
Spolu - pokuty uložené jednotlivcom	62	95	16	6	38	37 600	81 300	171 000	19 500	11
Blokové pokuty	52	92	102	41	40	27 600	52 300	66 000	29 800	45
C. Rozdelenie právoplatne uložených pokút podľa druhu výkonu										
	2005	2006	2007	2008	% porovnanie 2008/2007	2005	2006	2007	2008	% porovnanie 2008/2007
Kontrola BOZP	9	27	36	21	58	480 000	1 083 000	4 047 000	1 528 000	38
Trhový dohľad				0					0	
Kontrola PPV				0					0	
Kontrola NZ				0					0	
Spolu - pokuty uložené organizáciám	9	27	36	21	58	480 000	1 083 000	4 047 000	1 528 000	38
Kontrola BOZP	62	95	16	6	38	37 600	81 300	171 000	19 500	11
Kontrola PPV				0					0	
Kontrola NZ				0					0	
Spolu - pokuty uložené jednotlivcom	62	95	16	6	38	37 600	81 300	171 000	19 500	11

Tabuľka č. 6

Prehľad iných rozhodnutí podľa druhu

Kód	Druh rozhodnutia	Počet rozhodnutí				% porovnanie 2008/2007
		2005	2006	2007	2008	
21	Zákaz prevádzky VTZ tlakových		1		0	
22	Zákaz prevádzky VTZ zdvíhacích	4			0	
23	Zákaz prevádzky VTZ plynových				1	
24	Zákaz prevádzky VTZ elektrických		4		0	
25	Zákaz prevádzky ostatných strojov a zariadení		4	8	6	75
31	Zákaz používania výrobných a prevádzkových priestorov		3	2	2	100
32	Zákaz používania technológie, činnosti		3	2	5	250
34	Odobratie, prípadne obmedzenie rozsahu oprávnenia organizácii	1	1	25	17	68
42	Zákaz práce nadčas ostatných				1	
43	Zákaz nočnej práce mladších				0	
44	Zákaz nočnej práce žien				0	
48	Zákaz ostatných prác bez oprávnenia, resp. bez príslušnej kvalifikácie	1		1	3	300
49	Zákaz ostatných prác proti predpisom	2			2	
50	Zákaz vykonávať práce bez právneho titulu (nelegálna práca)		1	4	3	75
Rozhodnutia spolu		8	17	42	40	95
Uloženie blokových pokút v Sk		27 600	52 300	66 000	29 800	45
Právoplatne uložené pokuty organizáciám v Sk		480 000	1 083 000	4 047 000	1 528 000	38
Právoplatne uložené pokuty osobám (jednotlivcom) v Sk		37 600	81 300	171 000	19 500	11

Podiely hlavných skupín zdrojov na celkovom počte SPÚ *

Kód	Skupina príčin (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
		I.	Dopravné prostriedky	1	1	1			3			1	1
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky		1						1				0
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné			1									1
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb				1		1				1		0
V.	Materiál, bremená, prednety	3	2	1	2	4			3		4	3	1
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje		2										0
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny		1										0
VIII.	Kotly, nádoby a vedenia (potrubia) pod tlakom		1									1	0
IX.	Elektrina							1					0
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly												0
XI.	Iné zdroje												0
S p o l u		4	8	3	3	4	4	1	4	1	6	5	2

* - SPÚ = smrteľný pracovný úraz

Podiely hlavných skupín zdrojov na celkovom počte ŤPÚ /ŤUZ *

Kód	Skupina príčin (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		2007	2008
											1. - 6. mesiac	7. - 12. mesiac		
I.	Dopravné prostriedky	2		1	1		1						2	0
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	2				2	2		2	1	3	2	1	3
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné			1		1			1	1				3
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb		1	1	1					1		7		8
V.	Materiál, bremená, predmety	2	5	2	3	2	3	1		3	2	7	8	8
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje	2		2	1							1		0
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny					1		1		1				0
VIII.	Kotly, nádoby a vedenia (potrubia) pod tlakom													0
IX.	Elektrina	3			1					1				1
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly													0
XI.	Iné zdroje							1					1	0
S p o l u		11	6	7	7	6	6	3	3	8	5	17	12	23

* - ŤPÚ = ťažký pracovný úraz, ŤUZ = ťažká ujma na zdraví

Podiely jednotlivých skupín príčin na celkovom počte SPÚ *

Kód	Skupina príčin (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1.	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu		1				1		1			1	4	2	0
2.	Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie	1					1		1						0
3.	Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné OOPP														0
4.	Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie														1
5.	Nedostatky v osvetlení, viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia														0
6.	Nesprávna organizácia práce		1			1					1				0
7.	Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie														0
Spolu príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ (kódy 1 až 7)		1	2	0	0	1	2	0	2	0	1	1	4	2	1
8.	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia	2	1	2	2	1	1		1	1	2		1	1	1
9.	Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení														0
10.	Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených OOP (prístrojov)														0
Spolu príčiny, spočívajúce v konaní samotného postihnutého (kódy 8 až 10)		2	1	2	2	1	1	0	1	1	2	0	1	1	1
11.	Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie)			1							1				0
12.	Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon	1	2		1	1							1	1	0
13.	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami														0
14.	Nezistené príčiny		3			1	1		1					1	0
Spolu iné príčiny (kódy 11 až 14)		1	5	1	1	2	1	0	1	0	1	0	1	2	0
S p o l u		4	8	3	3	4	4	0	4	1	4	1	6	5	2

* - SPÚ = smrteľný pracovný úraz

Podiely jednotlivých skupín príčin na celkovom počte ŤPÚ/ŤUZ *

Kód	Skupina príčin (klasifikácia príčin podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		2007	2008
											1. - 6. mesiac	6. - 12. mesiac		
1.	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu	3	1	1	1		2			1	1	1	4	1
2.	Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie	1	1					1				1		0
3.	Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné OOPP													0
4.	Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie			1	1							2		0
5.	Nedostatky v osvetlení, viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia													0
6.	Nesprávna organizácia práce				1	1					1			0
7.	Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie				1									1
Spolu príčiny spočívajúce v zamestnávateľovi (kódy 1 až 7)		4	2	2	4	1	2	1	0	1	2	4	4	2
8.	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia	6	2	1	2	3	1	2	3	2	2	2	3	9
9.	Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochr.opatrení													0
10.	Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených OOP (prístrojov)												1	0
Spolu príčiny spočívajúce v konaní samotného postihnutého (kódy 8 až 10)		6	2	1	2	3	1	2	3	2	2	2	4	9
11.	Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie)			1			2							0
12.	Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon		2	3	1	1	1			5	1	11	3	8
13.	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami													1
14.	Nezistené príčiny	1				1							1	3
Spolu iné príčiny (kódy 11 až 14)		1	2	4	1	2	3	0	0	5	1	11	4	12
S p o l u		11	6	7	7	6	6	3	3	8	5	17	12	23

* - ŤPÚ = ťažký pracovný úraz, ŤUZ = ťažká ujma na zdraví

Vývoj pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania

Rok	Priemerný počet nemocensky poistených zamestnancov	Počet pracovných úrazov (PÚ)	Počet dní PN pre PÚ	Početnosť PÚ na 100 zamestnancov	Priemerné percento PN z dôvodu PÚ	Počet dní PN na jeden PÚ	Priemerný denný stav PN z dôvodu PÚ	Počet smrteľných PÚ (SPÚ)	Početnosť SPÚ na 100 000 zamestnancov	Počet chorôb z povolania
2000	13 869	897		6,47				3	21,63	102
2001	13 439	836		6,22				4	29,76	133
2002	12 499	751		6,01				4	32,00	120
2003	10 365	698		6,73				1	9,65	102
2004	9 551	553		5,79				4	41,88	143
2005	8 741	465		5,32				1	11,44	100
2006	9 992	502		5,02				6	60,05	150
2007	10 387	504		4,85				5	48,14	234
2008	11 057	415		3,75				2	18,09	56

Poznámka: PÚ = pracovný úraz, SPÚ = smrteľný pracovný úraz

Podiely jednotlivých skupín zdrojov na celkovom počte OPÚ a RPÚ

Kód	Skupina príčin (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	Počet OPÚ a RPÚ podľa jednotlivých skupín zdrojov										
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		2007	2008
									1. - 6. mesiac	7. - 12. mesiac		
I.	Dopravné prostriedky	44	42	29	19	20	22	24	8	9	14	15
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	17	19	14	10	8	11	13	7	6	12	11
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	19	20	25	19	13	9	15	6	5	16	18
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb	226	185	182	163	184	115	110	64	66	133	124
V.	Materiál, bremená, predmety	574	496	452	445	384	289	228	132	117	245	194
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčky a prístroje	77	81	63	45	41	66	33	13	8	32	16
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny	19	12	22	10	15	14	5	1	3	9	2
VIII.	Kotly, nádoby a vedenia (potrubia) pod tlakom	3	9	3	5	5	5	2		1	3	3
IX.	Elektrina	2	1	7	1	1	1	1			1	3
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	5	1	3	5	3	2	3			1	0
XI.	Iné zdroje	9	21	26	19	20	12	22	11	17	21	8
S p o l u		995	887	826	741	694	546	456	242	232	487	394

* - OPÚ = ostatný pracovný úraz, RPÚ = registrovaný pracovný úraz

Podiely jednotlivých skupín príčin na celkovom počte OPÚ a RPÚ *

Kód	Skupina príčin (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		2007	2008
								1. - 6. mesiac	7. - 12. mesiac		
1.	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu	45	28	33	20	13	11	16	10	29	33
2.	Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie					3			2	1	1
3.	Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné OOPP					3				5	0
4.	Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie	17	2	1	4	6	3	4	1	8	4
5.	Nedostatky v osvetlení, viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia									1	1
6.	Nesprávna organizácia práce	3	1	1		3				1	2
7.	Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie			1							1
Spolu príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ (kódy 1 až 7)		65	31	36	24	28	14	20	13	45	42
8.	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia	209	196	191	182	116	96	57	68	160	143
9.	Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochr. opatrení	2	1				1				1
10.	Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených OOP (prístrojov)	3	4	4	2	4	3		1	2	4
Spolu príčiny spočívajúce v konaní samotného postihnutého (kódy 8 až 10)		214	201	195	184	120	100	57	69	162	148
11.	Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie)	3	3	8	3	15	7			4	3
12.	Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon	570	560	474	449	359	305	157	146	252	177
13.	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami	11	12	4	5	3	9	3		2	4
14.	Nezistené príčiny	24	19	24	31	21	21	5	4	22	20
Spolu iné príčiny (kódy 11 až 14)		608	594	510	488	398	342	165	150	280	204
S p o l u		887	826	741	696	546	456	242	232	487	394

* - OPÚ = ostatný pracovný úraz, RPÚ = registrovaný pracovný úraz